

מחודדים

ת"ר ושנתם שיהיו זברי תורה מחודדים בפ"ך (קידושין 5).

מערכת: 073-249-0403
sikumhadaf12@gmail.com

לע"נ
הגה"ח ר' פינחס רוזנבוים זצ"ל
נלב"ע כ"ד ניסן תשע"ז

גליון
270

לרבי חנניה בן גמליאל - מותר.

דף נ"ג - ע"ב

משנה . הנודר מן הכרוב - אסור באיספרגוס, שמין כרוב הוא, נדר מן האיספרגוס מותר בכרוב.

הנודר מן הגריסים - אסור בתבשיל עב של גריסים, שנקרא 'מקפה של גריסים', ולרבי יוסי מותר, שבמקומו קרו למקפה מקפה ולגריסים גריסים. הנודר מן המקפה - מותר בגריסים, ואסור ב'שום', שנקרא מקפה, לרבי יוסי מותר בשום. הנודר מן השום מותר במקפה.

הנודר מעדשים - אסור באשישים (עדשים מטוגנים בדבש), ולרבי יוסי מותר. מן האשישים - מותר בעדשים.

'חיטה חיטים שאני טועם' - אסור בהם בין קמח בין פת. 'חיטה שאני טועם' - אסור בפת כיון שנעשה גוף אחד נקרא 'חיטה', אך מותר לכוס כיון שכוסס כמה חיטים יחד. 'חיטים שאני טועם' - מותר בפת ואסור לכוס חיטים.

'גריס גריסים שאני טועם' - אסור בהם בין חיים בין מבושלים. 'גריס שאני טועם' - אסור במבושלים ומותר בחיים. 'גריסים שאני טועם' - אסור בחיים ומותר במבושלים.

הדרן עלך הנודר מן המבושל

נדרים דף נ"ד . יום א' פרשת מקץ
כ"ד כסלו תשפ"ג

פרק שביעי - הנודר מן הירק

דף נ"ד - ע"א

משנה . הנודר מן הירק - מותר בדלועים, שאינו ירק אלא פרי אדמה. [וי"א משום שסתם ירק היינו הנאכל חי כמות שהוא, ומותר בכל המתבשל אע"פ שלפעמים נאכל חי].

הנודר מירקי קדירה - אסור בפרי אדמה הבא להכשיר המאכל כמו שום ובצל, ומותר בדלועים. [ולפי היש אומרים אסור בכל הנאכל בין חי ובין מבושל, אבל דלועים אינם נאכלים חיים כלל].

הנודר מירק המתבשל בקדירה - לת"ק אסור, בדלועים, שכשאומר לשליח קח לי ירק המתבשל

נדרים דף נ"ג . יום שב"ק פרשת וישב
כ"ג כסלו תשפ"ג

דף נ"ג - ע"א

משנה . הנודר מן התמרים - לת"ק נדר רק מהם ומותר בדבש היוצא מהם, וכן אם נדר מסתווניות אסור בהם ומותר בחומץ שלהם, אף שאין הדרך לאכלם אלא החומץ שלהם. [ואינו דומה לנודר מחלב שאסור בקום אם קוראים אותו קומא דחלבא - לרשב"א: קום לא נשתנה צורתו. לר"ן - נקרא קומא דחלבא משום שעדיין תורת חלב עליו, מה שאין כן דבש תמרים אין עליו תורת תמרים ונקרא כך להפריש בינו לדבש אחר].

לרבי שמעון בן אלעזר - דבר שדרכו לאכול אותו ואת היוצא ממנו, כגון תמרים ודבש תמרים - אסור בשניהם, ואם אין דרכו לאכול אותו רק היוצא ממנו, כגון חומץ סתווניות - אסור רק ביוצא ממנו ולא בו. לרבי יהודה בן בתירא - בין דרכו לאכול אותו ואת היוצא ממנו, ובין אין דרכו לאכול רק היוצא ממנו אסור בשניהם. [הלכה כת"ק].

הנודר מן היין - מותר ביין תפוחים, שיש לו שם לויי ואינו נקרא יין סתם.

הנודר מן השמן - בארץ ישראל מותר בשמן שומשמים ואסור בשמן זית, שאין מסתפקים אלא משמן זית, ובבבל מותר בשמן זית ואסור בשמן שומשמים, שאין מסתפקים אלא משמן שומשמים. ובמקומות שמסתפקים מזה ומזה - אסור בשניהם, ואפילו אם מסתפקים ממין אחד יותר ממין השני, שמא נתכוון למין המיעוט.

הנודר מן הכרישין - מותר בקפלוטות שאינם בכלל כרישין.

הנודר מן הירק - אסור בירקות הגינה ומותר בירקות השדה, שסתם ירק היינו ירק גינה, וירק השדה יש לו שם לויי שנקרא ירק השדה. ובשביעית שאין זורעים ירק הגינה לא נתכוון אלא לירק השדה שעולה מאליו. לרבי חנינא בן גמליאל - במקום שמביאים מחוץ לארץ אסור גם בירק הגינה.

הבאת ירק מחוץ לארץ לארץ ישראל - לת"ק אסור, שמא יביא עמהם גוש עפר המטמא משום ספק מת,

בקדירה ולא מצא אלא דלועים, נמלך במשלח האם לקנותם, הרי שאינם בכלל, ולרבי עקיבא אסור, כיון שנמלך עליהם השליח ולא על קיטנית הרי הם בכלל ירק המתבשל בקדירה. [ולפי היש אומרים 'המתבשל בקדירה' משמעו אף כאלו שאינם נאכלים אלא מבושלים. והלכה כרבי עקיבא].

לרבי עקיבא שדלועים בכלל ירק המבשל בקדירה, כיון שאין משתמע שהם בכלל רק מריבוי לשונו - אינו אסור בהם אלא מספק, ולכן אם אכלם אינו לוקה. בעל הבית שאמר לשליח תן בשר לאורחים ונתן להם כבד, או אמר תן להם כבד ונתן להם בשר - השליח מעל, שאין הכבד בכלל בשר. ואף לרבי עקיבא שכל דבר שנמלך עליו שליח הוא בכלל - שהיה לו להימלך.

השליח שעשה שליחותו והוציא הקדש לחולין - בעה"ב מעל. [ואין אומרים 'אין שליח לדבר עבירה' - שלומדים חטא חטא מתרומה שיש שליחות במעילה]. לא עשה שליחותו - שליח מעל ולא בעה"ב.

דף נ"ד - ע"ב

הגודר מן הבשר - אסור בכל מיני בשר, לת"ק הסובר כרבי עקיבא - אסור גם בראש, ברגלים, בקנה, בכבד, בקרביים, בלב, בעופות ובדגים. אך מותר בחגבים. **לרשב"ג** מותר בכל אלו, כיון שהשליח נמלך עליהם, והוא התנא החולק על רבי עקיבא. [והלכה כרבי עקיבא שאסור בכל אלו, ודווקא במקום שנמלך עליהם שליח, ולרשב"ג בעופות אסור גם במקומות שאין נמלך עליהם שליח].

לרשב"ג: הקונה קרביים בדמי בשר - אינו בן אדם. הקיז דם או יש לו כאב בעינו בתחילת החולי ואסר עליו בשר - מותר בדגים אף לרבי עקיבא, שלא נתכוין לאסור כיון שבכל אופן לא יאכלם שקשים לו (אמנם בסוף החולי הם טובים), אך בבשר עוף אסור אף המקיז דם הגם שקשה לו - שבשלוק הרבה אינו מזיק. [וכן אסור בבשר מליח אף שקשה להקזה - שבשר ממש הוא ובכלל נדרו, מה שאין כן דגים אינם בכלל בשר רק משום ששליח נמלך עליהם. הקיז דם מותר בדגים רק אם נדר לבו ביום - אבל נדר לכמה ימים אסור. ובכאב העינים - לרשב"א מותר בכל אופן, שאינו יודע מתי יתרפא שצריך לאסור עליו דגים משום ימים אלו, ולר"ן מותר רק אם נדר כפי הימים שמוכח שיצטרך להימנע מהם משום כאב העיניים].

נדרים דף נ"ה . יום ב' פרשת מקץ

כ"ה כסלו א' דחנוכה תשפ"ג

מערכת סיכומי הדף היומי - מחודדים מאחלת לכל קוראינו ותומכינו חג חנוכה שמח ושיעשה לנו ניסים ונפלאות כמו שעשה לאבותינו בימים ההם בזמן הזה

דף נ"ה - ע"א

משנה . הגודר מן הדגן - לרבי מאיר אסור בפול

המצרי יבש, שכל שעושים ממנו דגן (ערימה בגורן) הוא בכלל, ומותר בפול לח, ובאורז, בחילקא (חטה נחלקת לב), בטרגיס (הנחלקת לג'), ובטיסני (הנחלקת לד'). ומה שנאמר 'וכפרוץ הדבר הרבו בני ישראל ראשית דגן ותירוש ויצהר וכל תבואת שדה' שמשמע שיש תבואות שאינם בכלל דגן - תבואת שדה היינו פירות האילן וירקות. **לחכמים - אינו אסור אלא בחמשת המינים.**

הגודר מן התבואה - לכו"ע אסור רק בחמשת המינים, מ'תבואת שדה' - אסור בכל מה שגדל בשדה. בנו של מר שמואל ציוה בצוואתו שיתנו לרבא שלשה עשר אלפי זוז מ'עללתא' שבנכסיו שבנהר פניא, שלח רבא לשאול את רב יוסף מהו 'עללתא', והשיב שכיון שהוא התרגום של תבואה היינו רק חמשת המינים כמו שתנו במתניתין. אמר לו אביי שהוא כל דבר של ביאה והכנסה ושבח. וכשהשיבו זאת לרבא אמר שידע שהוא כדברי אביי, ולא הסתפק אלא אם יש לו גם בשכר בתים ודירות, שמא אינם בכלל כיון שמתחסרים כשמתיישנים, או כיון שאין הפחת ידוע הם בכלל. [ולא נפשט הספק, ולכן לא יגבה שכר בתים וספינות, שיד בעל השטר על התחתונה. ובגדרים - מספק לחומרא והכל בכלל].

רב יוסף הקפיד על רבא שידע מהו עללתא ואעפ"כ שאלו, הלך רבא לפייסו בערב יום הכיפורים, וביקש מהמשמש שרוצה למזוג לו הכוס, שהיה בקי במזיגה, והכיר רב יוסף שהוא מזגו [שהיה מוזג על כל חלק יין ג' חלקים מים], ואמר לרבא שיפרש הפסוק 'ומדבר מתנה וממתנה נחליאל ומנחליאל במות, ומבמות הגיא... ונשקפה על פני הישימוון', ופירשו: כיון שעושה אדם עצמו כמדבר שהוא מופקר, לכל תורה ניתנה לו במתנה, ואז נחלו אל, ואז עולה לגדולה, ואם מגביה עצמו הקב"ה משפילו, ולא עוד אלא ששוקעים אותו בקרקע, ואם חוזר בו הקב"ה חוזר ומגביהו. [והתכווין רב יוסף להזהיר את רבא שיהא שפל רוח ביותר].

דף נ"ה - ע"ב

הגודר מפירות השנה - אסור בכל פירות השנה, ומותר בגדיים ובטלאים ובחלב ובביצים ובגוזלות. גידולי שנה עלי - אסור בכולם. [באסור עצמו לזמן שיכול לעמוד בו, אבל אסור עצמו לעולם אינו נדר שאינו יכול לקיימו]. פירות הארץ עלי - אסור בכל פירות הארץ, ומותר בכמהין ופטריות שאינם פירות הארץ. גידולי קרקע עלי - אסור גם בכמהין ופטריות, שגדילים מלחלוחית הקרקע ויונקים מהאוויר.

[הגודר מן התירוש - אסור בין ומותר בכל מיני מתיקה, והיינו למדברים בלשון לעז, שהם מתכוונים ללשון תורה, אך למדברים בלשון הקודש תלוי מה שדרכם לקרוא תירוש, ולכן שנינו בתוספתא שמותר בין ואסור בכל מיני מתיקה].

משנה . הגודר מן הכסות - מותר בשק וביריעה ובחמילה, שאינם נקראים כסות, ואסור בפונדא (אזור חלול), ובפסקיא, ובסקורטיא (חלוק של עור שלובשים העבדנים על בגדיהם), ובקטבליא, ובאנפליא, ובפליניא, ובמכנסים וכובע.

יוצאים בשבת לרשות הרבים להגן מגשמים:
בשק ובשק עבה (שהוא כעין שק), ובסגוס עבה, וביריעה, ובחמילה, ואינם נחשבים משאוי. אך לא בתיבה, בקופה, במחצלת.

קונם צמר עלי - מותר להתכסות בגיזי צמר, וכן בנודר מפשתן, שאין משמע אלא לבישה. לרבי יהודה הכל לפי מצבו של הנודר, שאם היה טוען משא והיה ריחו קשה ונדר, מותר להתכסות ואסור להפשיל לאחוריו, ובלי הוכחה - לרבי יהודה של המשנה: לא אסר אלא לבישה, לרבי יהודה של הברייתא: אסור בין בטעינה ובין בלבישה, ורק אם יש הוכחה שנתכווין לאסור רק לבישה נאסר רק בזה. [והלכה כרבי יהודה במשנה].

שהיה חוצה לה בעיבורה.

הנודר מן הבית אסור מן האגף ולפנים, וכהן המטמא בית המנוגע צריך לצאת מכל המשקוף אף מהאגף ולחוץ, ועומד בצד ומסגיר, שנאמר 'ויצא הכהן מן הבית אל פתח הבית' - 'מן הבית' מיותר ללמד שיצא מן הבית כולו. 'והסגיר את הבית' בא לרבות שבדיעבד חל ההסגר גם אם עשאו בהיותו תחת המשקוף, וכן אם הלך הכהן לביתו והסגיר.

**נדרים דף נ"ז. יום ד' פרשת מקץ
כ"ז כסלו ג' דחנוכה תשפ"ג**

דף נ"ז - ע"א

משנה . קונם פירות האלו עלי, קונם הן על פי, קונם הן לפי [וכן קונם פירות מקום פלוני או של פלוני] - אסור בחילופיהם ובגידוליהם, כיון שפירט פירות מסויימים הרי הם עליו כהקדש, ומותר בגידולי גידוליהם, לא פירט פירות מסויימים - מותר בחילופיהם ובגידוליהם. [צד אחד לרמי בר חמא לעיל דף מ"ז. גם אם לא פירט אסור המחליף עצמו בחילופיהם, ואף אם אסר את חבירו ולא רק באסר את עצמו]. ובדבר שאין זרעו כלה - אסור גם בגידולי גידולים, ואפילו לא פירט פירות מסויימים.

האומר לאשתו: קונם מעשה ידיך עלי, קונם הן על פי, קונם הן לפי - אסור בחילופיהם ובגידוליהם [באומר יקדשו ידיך למעשיהן. לפירוש ב': חל על החפץ לאחר שעשתה אותה], שהרי הוא כמפרט דברים מסויימים, ומותר בגידולי גידוליהם. אך אם סיים 'שאני אוכל' או 'שאני טועם' - מותר בחילופיהם ובגידוליהם. [טחנה ואפתה ומכרה לחם - המעות שכנגד טחינה ואפיה שלה ואסורים עליו, כנגד החיטים - שלו ומותרים]. ובדבר שאין זרעו כלה אסור גם בגידולי גידולים, ואפילו אמר 'שאני אוכל' או 'שאני טועם'.

שאת עושה איני אוכל עד הפסח, שאת עושה איני מתכסה עד הפסח - עשתה לפני הפסח מותר לאכול ולהתכסות אחר הפסח.

שאת עושה עד הפסח איני אוכל ואיני מתכסה - מה שעשתה לפני פסח אסור לאכול ולהתכסות בו גם אחר הפסח.

שאת נהנית לי עד הפסח אם הולכת את לבית אביך עד החג - הלכה לפני הפסח אסורה בהנאתו עד הפסח, הלכה אחר הפסח אם נהנית ממנו לפני הפסח עברה למפרע בבל יחל.

שאת נהנית לי עד החג אם הולכת את לבית אביך עד הפסח - הלכה לפני הפסח אסורה בהנאתו עד החג ומותרת לילך אחר הפסח.

דף נ"ז - ע"ב

איבעיא בבצל שעקרו בשביעית ונטעו בשמינית ורבו גידוליו על עיקרו - אם הגידולים מותרים וממילא מעלין את האיסור [אם יש בהם שיעור לבטל האיסור], או לא - כיון שנמשכים ויוצאים מהעיקר שאינו כלה, הם עצמם אסורים כעיקר.

**נדרים דף נ"ו. יום ג' פרשת מקץ
כ"ו כסלו ב' דחנוכה תשפ"ג**

דף נ"ו - ע"א

משנה . הנודר מן הבית - לרבי מאיר מותר בעלייה, שאינה בכלל בית. לחכמים - עלייה בכלל בית, אך מודים שהנודר מעלייה מותר בבית. [ופסק הרמב"ם כחכמים].

'ונתתי נגע צרעת בבית ארץ אחוזתכם' - לרבות בית הצבוע (וי"ג 'היציע') שלא נלמד מנגעי בגדים שצבועים אינם מטמאים, ולרבות את העלייה. לרב חסדא - היינו כרבי מאיר שסתם עלייה אינה בכלל בית, לאביי - היינו גם כחכמים, שלא נלמד מ'ארץ אחוזתכם' שדווקא בית מחובר לארץ מטמא.

'בית בביתי אני מוכר לך' - צריך לברור לו המעולה שבביתו. [מה שאין כן אם אמר לו 'בית' סתם, יד בעל השטר על התחתונה ויכול ליתן לו הגרוע, ואף אם נפל בינתיים אחד מבתינו יכול להראותו הנפול. וליתן לו עלייה - תלוי במחלוקת רבי מאיר וחכמים אם היא בכלל בית. ולמסקנת הגמרא במנחות - גם אם אמר 'בית בביתי' יד בעל השטר על התחתונה, ונותן לו הגרוע].

משנה . הנודר מן המיטה - לרבי מאיר מותר בדרגש, לחכמים אסור שהוא בכלל מיטה. הנודר מן הדרגש - גם לחכמים מותר במיטה.

דרגש - לעולא היא מיטה המונחת מוצעת למזל הבית, לרב תחליפא בר מערבא היא מיטה של עור.

דף נ"ז - ע"ב

מיטה מסרגים אותה בנקבים שבארוכות המטה, ודרגש מכניסים ראשי הרצועות בלולאות התלויות בנקבים שבארוכות.

אבל כופה כל המטות שבביתו, ודווקא מיטה העשויה לשכיבה ולא המיוחדת לכלים, דרגש מתיר לולאותיו והוא נופל מאליו, מיטה שנקליטיה יוצאים מגופה ואין יכול לכפותה - זוקפה.

משנה . הנודר מן העיר - מותר להיכנס לאלפיים אמה של תחומה, שהם 'חוץ לעיר' כאמור 'ומדותם חוץ לעיר', ואסור להיכנס לעיבורה - שבעים אמה הסמוכות לה, שנאמר 'ויהי בהיות יהושע ביריחו' אף

בצל של תרומה שנטעו ורבו גידוליו על עיקרו - לרבי ינאי ביטלו הגידולים את העיקר מלהיות תרומה, והרי הוא טבל ומותר באכילת עראי.

נטיעה שלא עברו עליה ג' שנים ועליה פירות וקצצה והרכיבה בנטיעה זקנה - לרבי יוחנן אע"פ שהוסיפו הפירות מאתיים אסורים, שגידולים כעיקר.

בצל שנטעו בכרם ונעקר הכרם וגדל אח"כ בהיתר - לרבי יונתן אסור, שגידולים כעיקר.

ליטרא בצלים שתיקנה וזרעה מתעשרת לפי כולה - שגידולים המחויבים מבטלים העיקר הפטור, ואין לפשוט מכך את האיבעיא בבצל של שביעית שנטעו בשמינית שאפשר שמתעשרת לחומרא.

**גדרים דף נ"ח . יום ה' פרשת מקץ
כ"ח כסלו ד' דחנוכה תשפ"ג**

דף נ"ח - ע"א

כל דבר איסור שיש לו מתירין שנתערב בחולין, כגון טבל (שיכול להפריש עליו ממקום אחר) מעשר שני והקדש (שיכול לפדותם), חט"ט (שהעומר מתייר) - מין במינו אינו בטל, באינו מינו בנותן טעם. וכל שאין לו מתירין, כגון תרומה, תרומת מעשר, חלה, ערלה, כלאי הכרם שנתערבו אפילו במינם - נתנו בהם חכמים בהם שיעור. (במינם: תרומה תרומת מעשר וחלה - במאה, ערלה וכלאי הכרם - במאתיים, ובאינן מינם: בשישים). שביעית אוסרת בכל שהוא רק כשיש לה מתירין, והיינו קודם זמן הביעור.

בצל של שישית שנטעו בשביעית - דינו כפירות שביעית שנתערבו שאסורים במשהו, ואין אומרים שדין הגידולים כדין העיקר. אך אין לפשוט מכך את האיבעיא (דף נ"ח:) אם גידולים מבטלים העיקר, ובצל שביעית שנטעו בשמינית יהיו הגידולים מותרים, שמא אין הגידולים כעיקר אלא לחומרא ולא לקולא.

שנינו במשנה: בצלים של שישית שירדו עליהם גשמים בשביעית וצמחו בהם עלים - אם היה צבע העלים נוטה לשחרות אסורים, שזהו סימן שגדלו מכח יניקת הקרקע בשביעית, היו ירוקים - מותרים, שזהו סימן שלא גדלו מחמת הקרקע אלא מחמת הבצל עצמו. לרבי חנניא בן אנטיגנוס - אם יכולים להיתלש בעלים שלהם אסורים, שהוא סימן שמחמת יניקת הקרקע גדלו.

עוד שנינו: בצלים של שביעית שירדו עליהם גשמים בשמינית וצמחו בהם עלים - אם היה צבע העלים נוטה לשחרות מותרים, שזהו סימן שגדלו מכח יניקת הקרקע בשמינית (ולרבי חנניא - אם יכולים הבצלים להיתלש בעלים), והמיעוט שיש בעלים מעיקר הבצל האסור בטל ברובם המותר. ואין לפשוט מכך האיבעיא הנ"ל - שאין דין הגידולים כדין העיקר, ומבטלים העיקר, שיש להעמיד המשנה בבצלים שנידוכו ונשחקו קודם שירדו עליהם הגשמים, וכיון שגרועים הם אין הגידולים נמשכים אחריהם.

דף נ"ח - ע"ב

המנכש עם הכותי בחסיות - אוכל מהם אכילת עראי ואין חושש שמא קודם שזרעם נתחייבו במעשרות [א]. כיון שאינם חייבים במעשר אלא מדרבנן, ב. שמסתמא לא בא לידי גורן], ואם קנה ממנו או אכל מהם אכילת קבע - מעשרם בוודאי.

שנינו בברייתא: היה מנכש עם ישראל החשוד על השביעית במוצאי שביעית, מותר לאכול גידולים

שגדלו בשמינית, שבוודאי רבו גידוליהם על העיקר, והוכיחה מכאן הגמרא שגידולי היתר מעלים את האיסור, שמפורש שם שמדובר גם בדבר שאין זרעו כלה, והחשוד בוודאי לא טרח לדוכם קודם זריעתם, וכיון שמדובר באוכל בשעת ניכוש לא שייך להעמיד כשנתערב בהיתר. ודחתה הגמרא: רק באיסור שביעית גידולי היתר מעלים את האיסור - הואיל ואיסור שביעית מכח הקרקע גם ביטולו נעשה על ידי גידולי הקרקע, אבל איסור כלאים שהוא מכח התערובות ואיסור ערלה שהוא מכח הזמן ומעשר שהאיסור מכח הדיגון אפשר שהגידולים נמשכים אחר העיקר האסור.

ליטרא מעשר ראשון שלא הופרש ממנה תרומת מעשר, שזרעה בשישית והשביחה בשביעית לעשר ליטרין - יש בה קדושת שביעית משום תשעה ליטרין של שביעית, אך ליטרא של שישית חייבת בתרומת מעשר, ומפרישה ממקום אחר לפי חשבון.

**גדרים דף נ"ט . יום ו' פרשת מקץ
כ"ט כסלו ה' דחנוכה תשפ"ג**

דף נ"ט - ע"א

שנינו במשנה: 'קונם פירות שאיני טועם' אסור בגידוליהם ובגידולי גידוליהם בדבר שאין זרעו כלה, ואין אומרים שגידולי היתר מעלין את עיקר האיסור, ואף שרבי ינאי סובר בבצל של תרומה שריבוי גידוליו מבטלים עיקרו [הגם שאין איסורו מכח הקרקע] - שכיון שמצוה לשאול על נדרו וכאילו שאל עליו הרי זה כדבר שיש לו מתירין, כיון שההיתר בא מאליו, ואינו בטל, מה שאין כן תרומה ואף שאפשר לשאול עליה אינה מצוה, ואינה כדבר שיש לו מתירין.

ליטרא בצלים שהפריש כל מעשרותיה וזרעה - לרבי יוחנן ורבה מתעשרת לפי כולה, שהגידולים מבטלים העיקר לגמרי, לרב חסדא מתעשרת לפי הגידולים ולא לפי כולה, באומרו בתמיה: ההיתר שבו להיכן הלך. [שבמעשר לא שייך לומר שגידוליו מבטלים העיקר, שלפי חשבון הטבל כך חייב לעשר].

דף נ"ט - ע"ב

בצלים של שישית שירדו עליהם גשמים בשביעית וצימחו ששנינו שאם היו עלים שלהם שחורים אסורים ולרשב"ג הגדל בחיוב חייב והגדל בפטור פטור - לפי רבה נחלקו אם גידולים מבטלים העיקר, לרב חסדא כל המשנה דעה אחת היא שרק התוספת אסורה.

טרח לבטל העיקר וכגון ליטרא בצלים שזרעה - לפי רבה גם רשב"ג מודה שריבוי הגידולים מבטלים העיקר, ואעפ"כ ליטרא טבל של מעשר שזרעה בקרקע והשביחה בשביעית והרי היא כעשר ליטרין חייב לעשר אותה ליטרא ממקום אחר - שנאמר 'עשר תעשר את כל תבואת זרעך' שאף זרעך המתוקן שזרעת תחזור ותעשר שהגידולים מבטלים העיקר, ודווקא זרעך המתוקן ולא זרע של טבל שאינו בכלל זרעך, שאין הגידולים מבטלים את העיקר.

בצל של תרומה שנטעו אף שרבו גידוליו על עיקרו - הרי הם תרומה, אבל גידולי גידוליו שרבו על הגידולים הרי הם חולין אפילו בדבר שאין זרעו כלה.

הדרן עלך פרק הגודר מן הירק

כל הזכויות שמורות